

Asia: VN/18003/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta (lupamääräysten tarkistamismenettely)

Lausunnonantajan lausunto

Näkemyksenne ympäristönsuojelulakiin lisättäväksi ehdotettavasta lupamääräysten tarkistamismenettelystä (uusi 71 §)?

Vad är er åsikt om det förfarande för översyn av tillståndsvillkoren som enligt propositionen ska tas in i miljöskyddslagen (den nya 71 §)?

Esitämme, että nykyistä hallituksen esitystä ei vietäisi eteenpäin. Toiminnanharjoittajien laaja-alainen palaute osoittaa, että ehdotettu muutos ei paranna lupaprosessien tehokkuutta eikä ennustettavuutta, vaan päinvastoin saattaa lisätä hallinnollista taakkaa ja epävarmuutta suunniteltua toimintaa koskevista lopullisista lupamääräyksistä. Tämä voi viivästyttää tai jopa estää investointipäätöksen tekemisen.

Ehdotetun 71 §:n soveltamisalaa tulisi rajata selkeästi. Mikäli muutoksia kaikesta huolimatta viedään eteenpäin, tulee lainsäädäntö rajata koskemaan vain tarkoin määriteltyjä toimialoja. Soveltamisalaa tulisi rajata selkeästi siten, että se ei koske metsäteollisuuden toimialaa. Tarkistusvaatimukselle on oltava painavat perusteet, kuten esimerkiksi esiin nousseet epävarmuudet lupaa myönnettäessä tai ehdollisia selvityksiä, joiden perusteella lupaa tarkistetaan. Lisäksi on olennaista, että "toiminnan olennainen muutos" määritellään täsmällisesti. Tämä varmistaisi sääntelyn selkeyden ja sen asianmukaisen soveltamisen.

Näkemyksenne 88, 91 ja 125 §:ään ehdotettavista muutoksista?

Vad är åsikt om de ändringar som föreslås i 88, 91 och 125 §?

-

Näkemyksenne ympäristölupahakemuksesta pyydettäviä lausuntoja koskevan 42 §:n muutosehdotuksesta?

Vad är er åsikt om förslaget till ändring av 42 § om utlåtanden som begärs om ansökan om miljötillstånd?

Metsäteollisuus kannattaa muutosta, minkä jälkeen kunnan terveydensuojeluviranomaiselta ei olisi enää välttämätöntä pyytää lausuntoa. Tämä pienentäisi hallinnollista taakkaa.

Näkemyksenne ympäristönsuojeluasetukseen ehdotettavista muutoksista?

Vad är er åsikt om de ändringar som föreslås i statsrådets förordning om miljöskydd?

-

Voitte esittää tässä muut kommenttinne esitysluonnoksesta:

Här kan ni lämna övriga kommentarer om propositionsutkastet:

Esityksen tavoitteena on sujuvoittaa lupamenettelyitä ja ratkaista ympäristölupiin liittyviä ongelmia, mutta esitys ei vastaa riittävästi tunnistettuihin tarpeisiin, kuten vanhentuneiden lupien päivittämiseen tai lupapäätösten pirstaloitumiseen ja siten huoleen asianosaisten tiedonsaantiin toimintaa koskevista ajantasaisista lupamääräyksistä. Ympäristönsuojelulakiin lisättäväksi ehdotettavan lupamääräysten tarkistamismenettelyn tavoitteena on parantaa ympäristölupaan sisältyvien määräysten ajantasaisuutta ja täten tukea myös ympäristönsuojelun korkean tason ylläpitämistä.

Toiminnanharjoittajilla tulisi olla varmuus jo ensimmäisen lupapäätöksen jälkeen toiminnan edellytyksistä. Lisäksi lupapäätösten valitusprosessien kesto vähentää jo nykyisellään Suomen houkuttelevuutta investointikohteena. Nyt ehdotettu sääntely johtaisi ylimääräiseen valitusprosessiin. Ehdotetun sääntelyn vaikutuksia ei tältä osin ole arvioitu.

On myös huomattava, että alkuperäinen syy lupien määräaikaistarkistuksista luopumiselle oli hallinnollisen taakan keventäminen sekä toiminnanharjoittajien että viranomaisten näkökulmasta. Katsomme, että esityksen hyväksyminen toisi osin tämän hallinnollisen taakan takaisin. Hallituksen esityksessä todetaan, että ”Valtiontaloudelle esityksellä ei arvioida olevan juurikaan vaikutuksia, sillä esityksessä ehdotettavan lupamääräysten tarkistamismenettelyn palauttamisen ei arvioida merkittävästi lisäävän uuden Lupa- ja valvontaviraston tehtäviä.” Kokonaiskuvaa tarkastellessa koemme, että hallinnollinen taakka tulee kasvamaan.

Päällekkäistä lainsäädäntöä tulee välttää. EU:n komission rikkomusmenettely lupien määräaikaistarkistuksista on edelleen avoinna, ja sen odotetaan johtavan mahdollisesti uuteen lainsäädäntöön. Tämän rinnalle ehdotettu kansallisista lähtökohdista käsin säädettävä lainsäädäntö voisi luoda päällekkäistä sääntelyä, mikä aiheuttaa merkittävää epäselvyyttä toiminnanharjoittajille ja lisää edelleen hallinnollista taakkaa. Katsomme, että lainsäädäntömuutoksia tulisi arvioida osana komission rikkomusmenettelystä lähtevistä mahdollisista tarpeista.

YSL:ssa säädetty luvan myöntämisen edellytykset painottavat ennakkollista ympäristövaikutusten arviointia ja selvittämistä. Nykyinen lainsäädäntö, erityisesti ympäristönsuojelulain 89 § ja teollisuus päästödirektiivin 21(c) artikla, antaa jo mahdollisuudet tarkastaa lupamääräyksiä tarpeen mukaan. Lisäksi ympäristönsuojelulain 54 § mahdollistaa, että lupamääräyksen yhteydessä voidaan määrätä toiminnanharjoittaja tekemään erityinen selvitys toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen tai sen vaaran selvittämiseksi. Tämä on hyvin samankaltainen menettely, kuin nyt esitetty menettely. Näin ollen uusia säädöksiä ei tarvita tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

Ympäristönsuojelulain pykälät, jotka jo nyt mahdollistavat voimassaolevan luvan lupamääräysten tarkistamisen ovat mm. seuraavat:

- 29 § Luvanvaraisen toiminnan olennainen muuttaminen
- 54 § Erityistä selvitystä koskeva määräys
- 65 § Tarkkailumääräysten muuttaminen
- 89 § Luvan muuttaminen
- 90 § Luvan muuttaminen erityisen selvityksen perusteella

Hallitusohjelma ei velvoita muuttamaan lainsäädäntöä. Hallitusohjelman mukaan lupamääräysten tarkistamisen palauttamisen mahdollisuutta tulee arvioida ja tehdä tarvittavat lainsäädäntömuutokset arvioinnin pohjalta. Tammikuussa järjestetyssä sidosryhmätilaisuudessa vallitsi lähes yksimielinen näkemys, ettei tällaisia muutoksia ole tarpeen tehdä, koska ne eivät sujuvoita lupaprosesseja toiminnanharjoittajien näkökulmasta. Tämä tilannekuva tulisi huomioida päätöksenteossa.

Pidämme erittäin tärkeänä, että konsolidoitujen lupapäätösten käyttöönottoprojekti (LUVAKE) toteutetaan riippumatta tämän esityksen etenemisestä. Se edistää lupaprosessien selkeyttä ja helpottaa niin toiminnanharjoittajien kuin viranomaisten työtä.

Metsäteollisuus ry

Paula Lehtomäki

toimitusjohtaja

Siira Anni-Maija
Metsäteollisuus ry